

ULUSAL YETERLİLİK

18UY0362-3

METROBÜS ŞOFÖRÜ

SEVİYE 3

REVİZYON NO: 00

MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU

Ankara, 2018

ÖNSÖZ

Metrobüs Şoförü (Seviye 3) Ulusal Yeterliliği 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan 19/10/2015 tarihli ve 29507 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğü (İETT) tarafından hazırlanmış, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş ve MYK Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

Mesleki Yeterlilik Kurumu

GİRİŞ

Ulusal yeterliliğin hazırlanmasında, sektör komitelerinde incelenmesinde ve MYK Yönetim Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe konulmasında temel ölçütler Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik'te belirlenmiştir.

Ulusal yeterlilikler için temel ölçütler aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:

- a) Ulusal yeterlilikler, ulusal meslek standartları veya uluslararası standartlara dayalı olarak oluşturulur.
- b) Ulusal yeterlilikler katılımcı bir anlayışla hazırlanır ve ilgili tarafların görüş ve katkısı alınır.
- c) Ulusal yeterlilikler, mesleki alana ilişkin iş sağlığı ve güvenliği, çevre ve kalite ile ilgili hususları kapsar.
- d) Ulusal yeterlilikler kullanıcılar tarafından anlaşılacak şekilde yazılır.
- e) Ulusal yeterlilikler hayat boyu öğrenme ilkesi çerçevesinde bireyin kendini geliştirmesini ve meslekte ilerlemesini teşvik eder.
- f) Ulusal yeterlilikler açık veya gizli hiçbir ayrımcılık unsuru içermez.
- g) Ulusal yeterlilikler, bireyin bilgi, beceri ve yetkinliğinin kalite güvencesi dâhilinde ölçülmesini temin eden unsurları içerir.

18UY0362-3 METROBÜS ŞOFÖRÜ ULUSAL YETERLİLİĞİ

1	YETERLİLİĞİN ADI	Metrobüs Şoförü
2	REFERANS KODU	18UY0362-3
3	SEVİYE	3
4	ULUSLARARASI SINIFLANDIRMADAKİ YERİ	ISCO 08: 8331 (Otobüs ve tramvay sürücüleri)
5	TÜR	-
6	KREDİ DEĞERİ	-
7	A)YAYIN TARİHİ	30.05.2018
	B)REVİZYON NO	00
	C)REVİZYON TARİHİ	-
8	AMAÇ	<p>Bu ulusal yeterliliğin amacı Metrobüs Şoförü (Seviye 3) mesleğinin eğitim almış ve nitelik kazandırılmış kişiler tarafından yürütülmesi ve çalışmalarda kalitenin artırılması için;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adayların sahip olması gereken nitelikleri, bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlamak, - Adayların, geçerli ve güvenilir bir belge ile mesleki yeterliliğini kanıtlamasına olanak vermek, - Eğitim sistemine, sınav ve belgelendirme kuruluşlarına referans ve kaynak oluşturmaktır.
9	YETERLİLİĞE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDART(LAR)I	
13UMS0335-3 Metrobüs Şoförü (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardı		
10	YETERLİLİK SINAVINA GİRİŞ ŞART(LAR)I	
<p>Metrobüs Şoförünün (Seviye 3):</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun ilgili maddelerinde belirtilen sürücü belgesine, - Yetkili merkezden alınmış "Psikoteknik Test Raporu"na sahip olması ve - Türk Ceza Kanununun "Cinsel saldırı" başlıklı 102., "Çocukların cinsel istismarı" başlıklı 103., "Reşit olmayanla cinsel ilişki" başlıklı 104., "Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma" başlıklı 109., "Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti" başlıklı 188., "Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma" başlıklı 190., "Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmamak" başlıklı 191., "Fuhuş" başlıklı 227. ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun "Sarhoşluk" başlıklı 35. maddelerindeki suçlardan affa uğramış olsa bile hüküm giymemiş olması gerekmektedir. 		
11	YETERLİLİĞİN YAPISI	
11-a) Zorunlu Birimler		
<p>A1- İş Sağlığı ve Güvenliği, Acil Durum ve Çevre Koruma A2- Sürüş Hazırlıkları ve Sürüş Seyir İşlemleri</p>		
11-b) Seçmeli Birimler		
-		

11-c) Birimlerin Gruplandırılma Alternatifleri ve İlave Öğrenme Çıktıları	
-	
12	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME
<p>Metrobüs Şoförü (Seviye 3) Mesleki Yeterlilik Belgesini elde etmek isteyen adaylar birimlerde tanımlanan sınavlara tabi tutulur. Adayların yeterlilik belgesini alabilmeleri için birimlerde tanımlanan sınavlardan başarılı olma şartı vardır.</p> <p>Yeterlilik birimlerindeki sınavlar, her bir birim için ayrı ayrı yapılabileceği gibi birlikte de yapılabilir. Ancak adayın performansa dayalı sınava girebilmesi için teorik sınavdan başarılı olmalıdır. Her birimin değerlendirmesi bağımsız yapılmalıdır.</p> <p>Yeterlilik birimlerinin geçerlilik süresi, birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır. Yeterlilik birimlerinin birleştirilerek bir yeterliliğin elde edilebilmesi için tüm birimlerin geçerliliğini koruyarak olması gerekmektedir.</p>	
13	BELGE GEÇERLİLİK SÜRESİ
	Metrobüs Şoförü (Seviye 3) yeterlilik belgesinin geçerlilik süresi 5 yıldır.
14	GÖZETİM SIKLIĞI
	<p>Belge geçerlilik süresi içerisinde adaylar gözetime tabi tutulur. Adayın performansı belge aldığı tarihten itibaren 2. yıl ile 3. yıl arasında sınav ve belgelendirme kuruluşunun belirleyeceği gözetim yöntemi ile değerlendirilir.</p> <p>Gözetim sonucu performansı yeterli bulunmayan veya gözetimi belge sahiplerinden kaynaklanan nedenlerle yapılamayan belge sahiplerinin belgeleri askıya alınır. Belgesinin askıda olma nedeni ortadan kalkan belge sahiplerinin belgelerinin geçerliliği geçerlilik süresi sonuna kadar devam eder.</p>
15	BELGE YENİLEMEDE UYGULANACAK ÖLÇME-DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ
	<p>Beş (5) yıllık geçerlilik süresinin sonunda yeterlilik sınavına giriş şartlarını taşıyan belge sahibinin performansı aşağıda tanımlanan yöntemlerden en az biri kullanılarak değerlendirmeye tabi tutulur;</p> <p>a) 5 yıl belge geçerlilik süresi içinde yeterlilik belgesi kapsamında toplamda en az 2.5 yıl çalıştığına dair resmi kayıt sunulması,</p> <p>b) Yeterlilik kapsamında yer alan yeterlilik birimleri için tanımlanan performansa dayalı sınav (P1) yapılması.</p> <p>Değerlendirme sonucu olumlu olan adayların belge geçerlilik süreleri 5 yıl daha uzatılır.</p>
16	YETERLİLİĞİ GELİŞTİREN KURULUŞ(LAR)
	İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğü (İETT)
17	YETERLİLİĞİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ
	MYK Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi
18	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ VE SAYISI
	30.05.2018 – 2018/79

18UY0362-3/A1 İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ, ACİL DURUM VE ÇEVRE KORUMA YETERLİLİK BİRİMİ

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	İş Sağlığı ve Güvenliği, Acil Durum ve Çevre Koruma
2	REFERANS KODU	18UY0362-3/A1
3	SEVİYE	3
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	30.05.2018
	B)REVİZYON NO	00
	C)REVİZYON TARİHİ	-
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	13UMS0335-3 Metrobüs Şoförü (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardı
7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	<p><u>Öğrenme Çıktısı 1: İş sağlığı ve güvenliği kurallarını ve acil durum müdahale yöntemlerini açıklar.</u> Başarım Ölçütleri: 1.1: İş sağlığı ve güvenliği konusundaki yasal ve işyerine ait kuralları açıklar. 1.2: Acil durum ve arıza süreçleri ile ilgili müdahale yöntemlerini açıklar. 1.3: Risk etmenlerini azaltmaya yönelik önlemleri açıklar.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 2: Çevresel riskleri ve bu risklere yönelik önlemleri tanımlar.</u> Başarım Ölçütleri: 2.1: Çevreyi korumaya yönelik uyguladığı önlemleri açıklar. 2.2: Çevresel risklerin azaltılmasına yönelik önlemleri açıklar. 2.3: Kaynakların tüketiminde tasarruflu davranma yöntemlerini açıklar.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 3: Kalite uygulamalarını açıklar.</u> Başarım Ölçütleri: 3.1: İş süreçlerinde uygulanması gereken kaliteli hizmet ilke ve kurallarını sıralar. 3.2: İş süreci içerisinde karşılaştığı hata ve arızaları ortadan kaldırmaya yönelik işlemleri açıklar.</p>
8	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
8 a) Teorik Sınav		
(T1) A1 birimine yönelik teorik sınav Ek A1-2'de yer alan "Bilgiler" kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Teorik sınavda adaylara en az yirmi (20) soruluk 4 seçenekli çoktan seçmeli sınav uygulanmalıdır. Sınavda yanlış cevaplandırılan sorulardan herhangi bir puan indirim yapılmaz. Sınavda adaylara her soru için iki (2) dakika zaman verilir. Yazılı sınavda soruların en az % 60'ına doğru yanıt veren aday başarılı sayılır. Sınav soruları, bu birimde teorik sınav ile ölçülmesi öngörülen tüm bilgi ifadelerini (Ek A1-2) ölçmelidir.		
8 b) Performansa Dayalı Sınav		
Bu birime yönelik beceri ve yetkinlik ifadeleri diğer birimlerin beceri ve yetkinlik kontrol listelerinde tanımlanmış olup, bu kapsamda söz konusu beceri ve yetkinlik ifadelerinin ölçme ve değerlendirilmesi yapılacaktır.		
8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar		
Yeterlilik biriminin geçerlilik süresi birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır.		
9	YETERLİLİK BİRİMİNİ	İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel

	GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR)	Müdürlüğü (İETT)
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ ve SAYISI	30.05.2018 – 2018/79

YETERLİLİK BİRİMİ EKLERİ

EK A1-1: Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

- İSG ve acil durum uygulamaları
 - İş sağlığı ve güvenliği önlemleri
 - Acil durum ve arıza süreçleri ile ilgili müdahale yöntemleri
 - Risk etmenlerini azaltmaya yönelik önlemler
- Çevre koruma önlemleri
 - Çevre koruma önlemleri
 - Çevresel risklerin azaltılmasına yönelik önlemler
 - Kaynakların tüketiminde tasarruflu davranma yöntemleri
- Kalite uygulamaları
 - İşe ait kalite gereklilikleri
 - Hizmet kalitesini artırma yöntemleri

EK A1-2: Yeterlilik Biriminin Ölçme ve Değerlendirmesinde Kullanılacak Kontrol Listesi

a) BİLGİLER

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.1	Kişisel koruyucu donanımı, iş sağlığı ve güvenliği koruma ve acil durum müdahale ekipmanlarını sıralar.	A.1.1 A.2	1.1 1.2	T1
BG.2	İş sağlığı ve güvenliği koruma ve acil durum müdahale araçlarının kontrol ve kullanma yöntemlerini açıklar.	A.1.2 A.3	1.1 1.2	T1
BG.3	İş sağlığı ve güvenliği konusundaki prosedür ve talimatları açıklar.	A.1.3	1.1	T1
BG.4	Araç kaynaklı tehlikelere karşı uygulanacak trafik ve güvenlik kurallarını sıralar.	A.2	1.2	T1
BG.5	Yolcu kaynaklı tehlikelere karşı uygulanacak trafik ve güvenlik kurallarını sıralar.	A.2	1.2	T1
BG.6	Tehlike, arıza ve kaza durumlarında olayın türüne göre haber vermesi gereken birimleri ve kurumları açıklar.	A.2.1 E.2.2 E.3.1	1.2	T1
BG.7	Tehlike, arıza ve kaza durumlarında olayın türüne göre bildirmesi gereken bilgileri açıklar.	A.1.4 E.1.2 E.2.2 E.3.1	1.2	T1
BG.8	Araca ait acil durum ve arıza prosedürlerini açıklar.	A.2 E.1.1 E.1.3 E.2	1.2	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.9	Maddi hasarlı kazalarda yapılması gereken işlemleri açıklar.	E.2.3	1.2	T1
BG.10	Terör olayları, toplu gösteriler gibi şüpheli durumlarda yapılması gereken işlemleri açıklar.	E.3.1	1.2	T1
BG.11	Risk faktörlerinin azaltılmasına yönelik yapılması gereken çalışmaları sıralar.	A.1.4	1.3	T1
BG.12	Kullandığı aracın ve sürüş süreçlerinin çevre etkilerini açıklar.	A.3	2.1	T1
BG.13	Kullandığı aracın ve sürüş süreçlerinin çevre etkilerine yönelik alınması gereken önlemleri açıklar.	A.3	2.1	T1
BG.14	Yanıcı, parlayıcı ve insan sağlığına zararlı araç ve gerecin neler olduğunu sıralar.	A.3	2.1	T1
BG.15	Yanıcı, parlayıcı ve insan sağlığına zararlı araç ve gerecin araçta bulundurulması ile ilgili kuralları açıklar.	A.3.3	2.2	T1
BG.16	Dökülme ve sızıntılara karşı alınması gereken önlemleri açıklar.	A.3.4	2.3	T1
BG.17	Aracın gereksiz yakıt kullanımını önlemek için alınması gereken tedbirleri açıklar.	A.3.5	2.3	T1
BG.18	Ekonomik sürüş tekniklerini açıklar.	A.3.6	2.3	T1
BG.19	İş süreçlerinde uygulanması gereken kaliteli hizmet ilke ve kurallarını sıralar.	A.4.1	3.1	T1
BG.20	İş süreci içerisinde karşılaştığı hata ve arızaları ortadan kaldırmaya yönelik işlemleri açıklar.	A.4.2	3.2	T1

**18UY0362-3/A2 SÜRÜŞ HAZIRLIKLARI VE SÜRÜŞ SEYİR İŞLEMLERİ
YETERLİLİK BİRİMİ**

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	Sürüş Hazırlıkları ve Sürüş Seyir İşlemleri
2	REFERANS KODU	18UY0362-3/A2
3	SEVİYE	3
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	30.05.2018
	B)REVİZYON NO	00
	C)REVİZYON TARİHİ	-
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	13UMS0335-3 Metrobüs Şoförü (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardı
7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	<p><u>Öğrenme Çıktısı 1: Sürüş öncesi işlemleri yapar.</u> Başarım Ölçütleri: 1.1: Aracı teslim alma işlemlerini açıklar. 1.2: Aracın fiziksel kontrolünü yapar. 1.3: Aracı harekete hazır hale getirir. 1.4: Aracın mekanik ve elektronik sistemlerini/göstergelerini kontrol eder.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 2: Sürüş sevir işlemlerini yapar.</u> Başarım Ölçütleri: 2.1: Sürüş işlemlerini gerçekleştirir. 2.2: Yolcu indirme/bindirme işlemlerini yapar. 2.3: Sürüş sonrası işlemleri gerçekleştirir.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 3: İş sağlığı ve güvenliği, acil durum ve çevre koruma önlemlerini uygular.</u> Başarım Ölçütleri: 3.1: İş sağlığı ve güvenliği konusundaki yasal ve işyerine ait kuralları uygular. 3.2: Acil durum ve arıza süreçleri ile ilgili müdahale yöntemlerini açıklar. 3.3: Çevresel risklerin azaltılmasına katkıda bulunur.</p>
8	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
8 a) Teorik Sınav		
(T1) A2 birimine yönelik teorik sınav Ek A2-2'de yer alan "Bilgiler" kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Teorik sınavda adaylara en az yirmi beş (25) soruluk 4 seçenekli çoktan seçmeli sınav uygulanmalıdır. Sınavda yanlış cevaplandırılan sorulardan herhangi bir puan indirimi yapılmaz. Sınavda adaylara her soru için iki (2) dakika zaman verilir. Yazılı sınavda soruların en az % 60'ına doğru yanıt veren aday başarılı sayılır. Sınav soruları, bu birimde teorik sınav ile ölçülmesi öngörülen tüm bilgi ifadelerini (Ek A2-2) ölçmelidir.		
8 b) Performansa Dayalı Sınav		
(P1) A2 birimine yönelik performansa dayalı sınav Ek A2 - 2'de yer alan "Beceri ve Yetkinlikler" kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Beceri ve yetkinlikler kontrol listesinde aday tarafından başarılması zorunlu kritik adımlar belirlenir. Adayın, performans sınavından başarı sağlaması için kritik adımların tamamından başarılı performans göstermek koşuluyla sınavın genelinden asgari %80 başarı göstermesi gerekir. Performansa dayalı sınavın süresi gerçek uygulama şartlarındaki süreye karşılık gelmelidir. Performansa dayalı sınav gerçek veya gerçeğine uygun olarak düzenlenmiş çalışma ortamında		

gerçekleştirilir. Beceri ve yetkinlik ifadelerinin (Ek A2-2) tamamı performansa dayalı sınav ile ölçülmelidir.

8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar

Birim için öngörülen sınavların geçerlilik süresi sınavın başarıldığı tarihten itibaren 1 yıldır. Birimin elde edilebilmesi için başarılan sınav tarihleri arasındaki süre farkı bir yılı geçemez.

Yeterlilik birimlerinin geçerlilik süresi birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır. Adayın kendi ve diğer kişilerin can güvenliğini tehlikeye sokacak bir davranış göstermesi halinde sınava son verilir.

9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR)	İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğü (İETT)
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ ve SAYISI	30.05.2018 – 2018/79

YETERLİLİK BİRİMİ EKLERİ

EK A2-1: Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

1. Sürüş öncesi işlemler
 - 1.1. Aracın teslim alınması
 - 1.2. Aracın fiziksel kontrolü
 - 1.3. Aracın harekete hazır hale getirilmesi
 - 1.4. Aracın mekanik ve elektronik sistemlerinin/göstergelerinin kontrolü
2. Sürüş seyir işlemleri
 - 2.1. Sürüş işlemleri
 - 2.2. Yolcu indirme/bindirme işlemleri
 - 2.3. Sürüş sonrası işlemler
3. İş sağlığı ve güvenliği, acil durum ve çevre koruma önlemleri
 - 3.1. İş sağlığı ve güvenliği konusundaki yasal ve işyerine ait kurallar
 - 3.2. Acil durum ve arıza süreçleri ile ilgili müdahale yöntemleri
 - 3.3. Çevresel risklerin azaltılması

EK A2-2: Yeterlilik Biriminin Ölçme ve Değerlendirmesinde Kullanılacak Kontrol Listesi

a) BİLGİLER

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.1	Aracın çalışmaya hazır halde olmasının kontrol adımlarını açıklar.	C.1.4	1.1	T1
BG.2	Aracın mesai saatine göre hareket ettirilmesi için hazırlanma süreçlerini açıklar.	B.1.1	1.1	T1
BG.3	Araçta bulunması gereken evrakları ve evraklarda kontrol edilmesi gereken maddeleri açıklar.	C.1.3	1.1	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.4	Araç dışının fiziksel kontrol adımlarını açıklar.	C.2	1.2	T1
BG.5	Araç içinin fiziksel kontrol adımlarını açıklar.	C.3	1.2	T1
BG.6	Basınçlı hava sistemindeki basıncın olması gereken değerini ve bu değere ulaşma yöntemini açıklar.	C.4.2	1.3	T1
BG.7	Yağ basıncının olması gereken değerini ve bu değerden düşük olmasının yaratacağı sıkıntıları açıklar.	C.5.3	1.4	T1
BG.8	Yağ basıncının olması gereken değerden düşük olması durumunda yapması gereken işlemleri sıralar.	C.5.3	1.4	T1
BG.9	Hararetin olması gereken değerini ve bu değerden yüksek olmasının yaratacağı sıkıntıları açıklar.	C.5.4	1.4	T1
BG.10	Hararetin olması gereken değerden yüksek olması durumunda yapması gereken işlemleri sıralar.	C.5.4	1.4	T1
BG.11	Rölanti devrinin olması gereken değerlerde olmamasının yaratacağı sıkıntıları açıklar.	C.5.6	1.4	T1
BG.12	Yakıt miktarının hangi seviyede olması gerektiğini açıklar.	C.5.7	1.4	T1
BG.13	Hava basıncının olması gereken değerini ve bu değerden düşük olmasının oluşturacağı sıkıntıları açıklar.	C.5.8	1.4	T1
BG.14	Hava basıncının olması gereken değerden düşük olması durumunda yapması gereken işlemleri sıralar.	C.5.8	1.4	T1
BG.15	Hareket saatine (orere) uygun olarak aracını hareket ettirme süreçlerini tanımlar.	C.6.4 D.3.1	1.4	T1
BG.16	Güvenli ve emniyetli sürüş için uygulanması gereken işlemleri ve uyulması gereken kuralları açıklar.	D.3	2.1	T1
BG.17	Seyir esnasında uyması gereken hız limitlerini açıklar.	D.2.2	2.1	T1
BG.18	Sistem merkezinden (Komuta Merkezi) gelen mesajlarla ilgili uygulayacağı adımları açıklar.	D.2.3	2.1	T1
BG.19	Sefer esnasında alt yapı çalışmaları ve mücbir sebeplerden dolayı kontrollü geçiş yapması durumunda izleyeceği adımları sıralar.	D.3.4	2.1	T1
BG.20	Hatta gözlemediği olumsuz durumlarla ilgili izleyeceği adımları açıklar.	C.1.5	2.1	T1
BG.21	Hareket halinde yolcu güvenliğinin sağlanması için yapması gerekenleri açıklar.	D.5.3	2.2	T1
BG.22	Yolcuların kullandığı seyahat kartlarını tanımlar.	D.5.4	2.2	T1
BG.23	Yolcu indirme – bindirme ile ilgili kuralları açıklar.	D.5	2.2	T1
BG.24	Araç içinde unutulmuş eşyalarla ilgili izleyeceği adımları açıklar.	D.6.2	2.3	T1
BG.25	Sürüş esnasında tespit edilen arızalar ve hasarlar ile ilgili izleyeceği adımları açıklar.	D.7.2 D.7.3	2.3	T1

b) BECERİ VE YETKİNLİKLER

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BY.1	Aracın dış temizlik durumunu kontrol eder.	C.2.1	1.2	P1
BY.2	Araçta hasar olup olmadığını kontrol eder.	C.2.2	1.2	P1
BY.3	Araç camlarının sağlamlığını kontrol eder.	C.2.3	1.2	P1
BY.4	Sileceklerin sağlamlığını kontrol eder.	C.2.3	1.2	P1
*BY.5	Lastiklerin üzerinde patlak, kesik, balon olup olmadığını kontrol eder.	C.2.4	1.2	P1
BY.6	Araç lastiklerinin hava basıncını kontrol eder.	C.2.4	1.2	P1
BY.7	Aracın altına bakarak araçta yağ, su vb. maddelerin sızdırmazlık kontrolünü yapar.	C.2.7	1.2	P1
BY.8	Dijital tabelanın çalışırılık durumunu kontrol eder.	C.2.8	1.2	P1
BY.9	Aracın iç temizliğini kontrol eder.	C.3.1	1.2	P1
BY.10	Sürücü koltuğunu, yolcu koltuklarını ve tutacakları kontrol eder.	C.3.3	1.2	P1
BY.11	Fiziksel kontroller sonucu tespit ettiği uygunsuzlukları nasıl gidereceğini açıklar. ¹	C.2.9 C.3.5	1.2	P1
BY.12	Aracı rölantide çalıştırarak motorun yeterli derecede ısınmasını sağlar.	C.4.1	1.3	P1
BY.13	Basıncı hava sistemindeki basınç normal seviyeye ulaşmaya kadar rölantide bekler.	C.4.2	1.3	P1
BY.14	Validatör, yolcu bilgilendirme sistemi ve tabelaları kontrol eder.	C.5.1	1.4	P1
BY.15	Silecekleri ve su fiskeyelerini çalıştırarak kontrol eder.	C.5.2	1.4	P1
BY.16	Yağ basıncı değerinin normal değerde olduğunu göstergeden kontrol eder.	C.5.3 C.5.11	1.4	P1
BY.17	Hararetin değerinin normal değerde olduğunu göstergeden kontrol eder.	C.5.4	1.4	P1
BY.18	Devir saatini gözlemleyerek, rölanti devrinin beklenen değerlerde olup olmadığını kontrol eder.	C.5.6	1.4	P1
*BY.19	Yakıt miktarının yeterli olduğunu göstergeden kontrol eder.	C.5.7	1.4	P1
BY.20	Hava basıncı değerinin normal değerde olduğunu göstergeden kontrol eder.	C.5.8	1.4	P1
BY.21	Dönüş (sinyal) ve acil uyarı ışıklarını çalıştırarak kontrol eder.	C.5.8	1.4	P1
BY.22	İç aydınlatmaları çalıştırarak kontrol eder.	C.5.10	1.4	P1
BY.23	Yolcu incek ikaz lambalarının(duracak) çalışıp	C.5.13	1.4	P1

¹ Performansa dayalı sınav esnasında tespit ettiği uygunsuzlukları değerlendiriciye açıklar.

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
	çalışmadığını kontrol eder.			
*BY.24	Yolcu iniş/biniş kapılarının çalıştığını ve açık olduğunu gösteren kapı ikaz lambalarını kontrol eder.	C.5.14	1.4	P1
BY.25	Isıtma soğutma ve havalandırma (klima) sistemlerini çalıştırarak kontrol eder.	C.5.16	1.4	P1
BY.26	Araç hareket etmeden hat tanımlamasını yapar.	C.6.1	1.4	P1
BY.27	Dijital tabela bilgilerini girer.	C.6.2	1.4	P1
BY.28	Fren sistemlerinin(durak, el freni ve servis freni) çalışırılığını kontrol eder.	C.6.3	1.4	P1
BY.29	Araçın mekanik ve elektronik göstergelerinin kontrolleri sonucunda tespit ettiği aksaklıkları nasıl gidereceğini açıklar. ²	C.5.17	1.4	P1
BY.30	Farlarını yakarak aracı hareket ettir.	D.3.1 D.3.2	2.1	P1
*BY.31	Trafik kurallarına, işaret ve işaretçileri ile belirlenen hız limitlerine uyarak belirlenen güzergahda güvenli sürüş gerçekleştirir.	D.3.3	2.1	P1
BY.32	Sürüş esnasında, fren, şarj, hararet, yağ basıncı, hava basıncı ve tüm ikaz lambalarını gözlemleyerek sistemlerin belirlenen değerde olduğunu kontrol eder.	D.2.1	2.1	P1
BY.33	Seyir esnasında hız göstergelerini gözlemleyerek belirlenen hız limitini aşmadığını kontrol eder.	D.2.2	2.1	P1
BY.34	Sistem merkezinden (Komuta Merkezi) gelen mesajları kontrol eder ve uygular.	D.2.3	2.1	P1
BY.35	Sürüş esnasında ısıtma ve soğutma sistemlerini kontrol ederek çalıştırır.	D.2.4	2.1	P1
BY.36	Ücret toplama sistemlerinin aktif olmadığı yerlerde otobüs içindeki ücret toplama sistemini (validatör) kontrol eder.	D.1.3	2.1	P1
BY.37	Sürüş işleri ilgili yaptığı kontroller sonucu tespit ettiği aksaklıkları nasıl gidereceğini açıklar. ³	D.2	2.1	P1
BY.38	Engelli yolcuların iniş-binişine uygun olacak şekilde istasyonlara yanaşır.	D.5.5	2.2	P1
BY.39	Yolcuların inmesi için açılacak kapıları ikaz düğmelerinden kontrol eder.	D.5.2	2.2	P1
BY.40	Araç istasyonda tamamen durduğunda yolcuların inmesi ve binmesi için kapıları açar.	D.4.1	2.2	P1
BY.41	Kapıların açılmasını göstergeden, aynadan veya kameradan kontrol eder.	D.4.2 D.4.4	2.2	P1
BY.42	Yolcu biniş-inişlerinin yapılmasını sağlar.	D.1.1 D.5	2.2	P1

² Performansa dayalı sınav esnasında tespit ettiği uygunsuzlukları değerlendiriciye açıklar.

³ Performansa dayalı sınav esnasında tespit ettiği uygunsuzlukları değerlendiriciye açıklar.

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BY.43	Yolcu iniş-binişinden sonra kapıları kapatarak kapı ikaz lambasının yanıp yanmadığını kontrol eder.	D.4.3 D.4.4	2.2	P1
BY.44	Sefer sonunda aracın içini kontrol eder.	D.6.1	2.3	P1
BY.45	Aracını emniyet kurallarına ve diğer araçların geçişine engel olmayacak şekilde park eder.	D.6.3	2.3	P1
BY.46	Aracın iç ve dış fiziki kontrollerini yapar.	D.6.4	2.3	P1
*BY.47	Aracı "stop" ederek gerekli emniyet tedbirlerini alır.	D.6.5	2.3	P1
BY.48	Aracın, cam, ısıtma/soğutma, iç aydınlatma sistemlerini kontrol ederek kapatır.	D.7.1	2.3	P1
*BY.49	İş sağlığı ve güvenliği, acil durum ile çevre koruma ve müdahale araçlarının uygun ve çalışır şekilde olduğunu kontrol ederek eksikleri giderir.	A.1.2	3.1 3.2	P1
*BY.50	Tehlike, arıza ve kaza durumlarında el frenini çekerek aracı gerekli emniyet tedbirlerini alarak durdurur.	A.2.4 E.1.1	3.2	P1
BY.51	Araçtaki yolcuları acil durum planına göre tahliye ederek güvenli bir yere yönlendirir.	A.2.4 E.1.3	3.2	P1
BY.52	Acil durumda akü çıkış ana şalterini kapatır.	A.2.2	3.2	P1
BY.53	Bölünmüş yolda diğer araçlara yönlendirme yapar.	E.1.4	3.2	P1
BY.54	Aracın gereksiz yakıt tüketimini engeller.	A.3.6	3.3	P1

(*)Performans sınavında başarılması zorunlu kritik adımlar

YETERLİLİK EKLERİ

EK 1: Yeterlilik Birimleri

18UY0362-3 /A1 İş Sağlığı ve Güvenliği, Acil Durum ve Çevre Koruma
18UY0362-3 /A2 Sürüş Hazırlıkları ve Sürüş Seyir İşlemleri

EK2: Terimler, Simgeler ve Kısaltmalar

ARAÇ: Metrobüsü,

BİLET SİSTEMİ: Elektronik kart, seyahat kartları ve diğer ücret toplama sistemlerini,

GPRS: Elektronik veri aktarım sistemini,

GPS: Elektronik takip sistemlerinde kullanılan küresel konumlama sistemini,

HAT BAŞI: Sefere başlanan ilk durağı,

HAT SONU: Seferin tamamlandığı durağı,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

İSTASYON (DURAK): Metrobüslerin yolcu bindirme-indirme yaptığı yeri,

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM (KKD): Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları,

ORER: A noktasından B noktasına varış için süreleri gösteren günlük, haftalık veya aylık diyagramı,

PERON: Ana durağı, metrobüslerin merkez durağını, hat başını - hat sonunu

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

TABELA: Hat güzergâhını belirleyen dijital veya analog sistemi,

TEHLİKE: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek, zarar veya hasar verme potansiyelini,

VALIDATÖR: Elektronik ücret toplama sistemini

YOLCU BİLGİLENDİRME SİSTEMİ: Görüntülü, yazılı veya sesli yolcu bilgilendirme araçlarını ifade eder.

EK3: Meslekte Yatay ve Dikey İlerleme Yolları

Meslekte yatay ve dikey ilerleme yolu bulunmamaktadır.

EK 4: Değerlendirici Ölçütleri

Değerlendiricilerin aşağıdaki şartlardan en az birini sağlaması gerekmektedir:

- Metrobüs şoförlüğüne ilişkin eğitim veren kurum ve kuruluşlarda en az 3 yıl eğitimci olarak çalışmış olmak.
- En az lisans mezunu olmak kaydıyla metrobüs şoförü olarak en az 2 yıl görev yapmış olmak.
- En az önlisans mezunu olmak kaydıyla metrobüs şoförü olarak en az 3 yıl görev yapmış olmak.
- En az lise mezunu olmak kaydıyla metrobüs şoförü olarak en az 5 yıl görev yapmış olmak.

Yukarıdaki özelliklerden en az birine sahip olan ve ölçme ve değerlendirme sürecinde görev alacak değerlendiricilere; ilgili alanda yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından mesleki yeterlilik sistemi, kişinin görev alacağı ulusal yeterlilik(ler), ilgili uluslararası/ulusal meslek standart(lar)ı, ölçme-değerlendirme ve ölçme-değerlendirmede kalite güvencesi ve İSG konularında eğitim sağlanmalıdır.